

gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Programmabegroting 2020
Datum: 13 november 2019
Agendapunt: 6
Behandeling: Opiniërend en besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Wethouder E. Dijkhuis
Steller: Peter Meijer: p.meijer@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.003959

1. Samenvatting

De begroting 2020 wordt aan uw raad voorgelegd met een positief meerjarig saldo met daarin nog steeds onzekerheden. De behandeling in uw raad staat geagendeerd voor 13 november 2019. Deze begroting moet voor 15 november 2019 worden ingediend bij provincie en ministerie. Met het vaststellen van de begroting geeft u het college de bevoegdheid om uitgaven te doen binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Wij stellen u voor:

- De aangeboden programmabegroting 2020 vast te stellen met een positief saldo van € 6.000, inclusief meerjarenraming 2021–2023 en de bijlagen;
- De bestemmingsreserve 'Cofinanciering Leefbaarheid' ad € 2,9 miljoen, vrij te laten vallen ten gunste van de Algemene Reserve;

3. Inleiding

De begroting 2020 geeft een positief meerjarig beeld. In navolging van de voorjaarsnota 2019 is er met deze begroting een verdere slag gemaakt in het verder op orde krijgen van de (financiële) basis. Echte ervaringscijfers komen nog met de jaarrekening 2019. Met de voorjaarsnota 2020 maken we een verdere verdiepingsslag.

Lastige omstandigheden

De begroting 2020 heeft vorm gekregen onder lastige omstandigheden. Dat is deels te wijten aan externe factoren, zoals de decentralisaties in het sociale domein. Deels liggen hier ook interne oorzaken aan ten grondslag. De nieuwe organisatie als resultaat van een herindeling is vers. Het is een grote opgave om als nieuwe gemeente koers te houden en zo 'midden op de weg te blijven'. Dat lukt, maar vraagt wel een voortdurende aandacht van alle betrokkenen omdat zo te houden.

Stevige opgaven in vooruitzicht

Het meerjarenperspectief is gunstig maar bevat ook nog een aantal stevige opgaven. Denk hierbij aan het terugdringen van tekorten in de jeugdzorg en het boeken van efficiency voordelen met inkoop. De plannen liggen er maar de daadwerkelijk uitvoering moet nog tot gewenste effecten leiden.

Ruimte voor initiatieven van inwoners en ondernemers

In de geest van de voorjaarsnota hebben we onze ambities verder uitgewerkt. Een duidelijk voorbeeld daarvan zijn de forse dorps- en ondernemers budgetten. Wij bieden onze inwoners en ondernemers hiermee ruimte voor initiatieven. Hierbij blijven de lasten voor inwoners en ondernemers (met uitzondering van een inflatiecorrectie) gelijk.

Uitwerking Voorjaarsnota

Deze begroting is, zoals in essentie de bedoeling is, een uitwerking van de kaderstelling uit voorjaarsnota 2019. De beleidsvoornemens die in de voorjaarsnota aan u zijn gepresenteerd, zijn in deze begroting opgenomen. Gezien de beperkte financiële ruimte die in de voorjaarsnota werd gepresenteerd, was reeds duidelijk dat er een forse opgave voor de organisatie lag om een begroting met een sluitend financieel perspectief op te leveren. In deze begroting is daarom een set aan keuzes verwerkt, wat uiteindelijk heeft geleid tot een begroting met een financieel sluitend perspectief.

De in de begroting verwerkte keuzes zijn voor het merendeel beleidsarm. Richting de voorjaarsnota 2020 gaan we verdere keuzemogelijkheden uitwerken, die bijdragen aan de ruimte die nodig is voor de sleutelopgaven uit ons collegeprogramma.

4. Financieel perspectief

Wij leggen u een begroting voor die zich kenmerkt door een positief meerjarig saldo met zoals gezegd een aantal grote opgaven en onzekerheden. Dit perspectief is gebaseerd op de uitgangspunten die in voorjaarsnota aan u zijn voorgelegd. Het is op basis van de laatste inzichten bijgesteld. Samen met de doorgevoerde keuzes geeft dit een beeld van waar we nu staan.

Wij focussen ons zoals gebruikelijk op het structureel gepresenteerde saldo. Dit is namelijk waar primair op gestuurd moet worden en waar de toezichthouder op toetst. We merken daarnaast op dat het in de voorjaarsnota 2019 gepresenteerde saldo verschillende nog te realiseren taakstellingen bevat. Denk hierbij aan efficiency- en inkoopvoordelen, personele taakstellingen, Jeugdzorg en ontwikkelingen in de Eemshaven. Sommige taakstellingen zijn redelijk concreet, maar een aantal is ook onzeker.

In de voorjaarsnota 2019 was het volgende structurele financiële perspectief opgenomen voor de jaren 2020-2023:

<i>Bedragen x € 1000,-</i>	2020	2021	2022	2023
Resultaat bij Voorjaarsnota / Kadernota				
- structureel	-1.676	-271	71	-386
- incidenteel	-2.844	1.434	2.889	-
<i>(-/ = nadelig; + = voordelig)</i>	-4.520	1.163	2.960	-386

Sinds de opstelling van de voorjaarsnota hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die het financiële beeld beïnvloeden. Om op termijn een sluitend financieel perspectief te kunnen presenteren, hebben wij verschillende maatregelen in deze begroting verwerkt. Zo hebben we geen prijscompensatie opgenomen voor 2020, zijn er een aantal stelposten geschrapt en is er in relatie tot de personeelslasten een aanvullende taakstelling opgenomen. Tegelijkertijd hebben wij om onze Algemene Reserve weer op peil te brengen een structurele dotatie aan onze Algemene Reserve geraamd voor de jaren 2021 t/m 2023 van respectievelijk € 1 miljoen, € 2 miljoen en € 3 miljoen. Die maatregel achten wij nodig om onze Algemene Reserve meer op niveau te brengen als tegenwicht voor de risico's die in deze begroting

liggen opgesloten Hierbij denken we vooral aan het realiseren van onze taakstellingen maar ook het risico dat de extra rijksbijdrage op termijn niet structureel beschikbaar komt.

Voor een volledig overzicht van de verwerkte keuzes verwijzen wij u naar pagina 186 van de begroting. Dat leidt tot het volgende beeld:

Bedragen x € 1000,-	2020	2021	2022	2023
Resultaat Begroting '20				
- structureel	6	1.093	1.927	1.811
- incidenteel	-637	1.010	2.587	-
(-/- = nadelig; + = voordelig)	-631	2.103	4.514	1.811

Incidenteel begrotingssaldo

Naast het structurele begrotingssaldo benoemen we ook het incidentele deel van de begroting. Wij zien dat het incidentele tekort in 2020 per saldo ruim € 0,6 miljoen bedraagt. Dit zal moeten worden gedekt uit onze Algemene Reserve. Door de Fictie-uitkering Herindeling ad € 2,6 miljoen zien wij dat het incidentele begrotingssaldo in de jaren 2021 en 2022 per saldo € 1 miljoen en € 2,5 miljoen positief is. Daarmee wordt de Algemene Reserve weer aangevuld.

5. Specifieke onderwerpen

Naast bovenstaand beeld van de voorliggende begroting zijn er nog een aantal specifieke onderwerpen die we graag nog kort toelichten, omdat ze van belang zijn bij de behandeling van de begroting. Deze onderwerpen zijn:

- Vrijval bestemmingsreserve cofinanciering leefbaarheid
- Personeelslasten/formatie gevolgen;
- Reserves en benodigd weerstandsvermogen;
- Lumpsumgelden aardbevingen;
- Taakstelling op Infra, Beheer en Onderhoud en overige nieuwe posten.

Bovengenoemde punten lichten we hieronder kort toe:

Vrijval bestemmingsreserve 'Cofinanciering Leefbaarheid'

In deze begroting zien wij tegenover het positieve begrote meerjarige saldo dat er verschillende forse taakstellingen in de begroting zijn opgenomen. Ook zien we dat de omvang van de Algemene Reserve gezien ons risicoprofiel minimaal is. Zoals hiervoor aangegeven stellen we voor extra dotaties te doen aan de Algemene Reserve. Aanvullend stellen wij uw raad voor de reserve Leefbaarheid van 2.9 miljoen vrij te laten vallen en toe te voegen aan onze Algemene reserve. Dit achten wij verantwoord omdat wij, in lijn met eerdere besluitvorming, aparte reserves vormen voor dorpen en ondernemers.

Personeelslasten/formatie gevolgen:

In de eerste 9 maanden na de herindeling is op basis van ervaring en gegeven onze financiële situatie nadrukkelijk gekeken naar onze formatie. Deze is op dit moment, inclusief generatiepact en vacatures ongeveer 500 fte. De recente Cao buiten beschouwing latend komt deze formatie overeen met een loonsom van 35.0 miljoen. Afgezet tegen de loonsom bij de start van Het Hogeland van 32.2 miljoen hebben wij besloten de voor 2020 becijferde loonsom, naast de reeds opgenomen taakstelling van 0.9 miljoen tot en met 2023 met 2.1 miljoen verder te verlagen. Daarmee moet in 2023 de loonsom, geschoond van cao-invloeden en taakmutaties, teruggebracht zijn naar het niveau bij de start van de

herindeling. Wij zien hiertoe op korte termijn mogelijkheden door op dit moment nog eens naar de beschikbare vacatureruimte te kijken. Op middellange termijn zien we kansen tot verdere verlaging vanwege natuurlijk verloop en ten slotte verwachten we ons personeel en organisatie verder te ontwikkelen en steeds efficiënter in te richten. Ten slotte denken we de komende jaren de opgaven in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP) deels binnen de bestaande formatie te kunnen oppakken. Desondanks zal de opgelegde taakstelling aan onze organisatie ook gevolgen hebben voor onze ambities en zullen we soms ook concessies moeten doen aan de kwaliteit van onze dienstverlening.

Een uitgebreidere toelichting op de formatie vindt u in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Reserves en benodigd weerstandsvermogen:

Essentieel onderdeel van de begroting is de paragraaf 'Risicobeheersing en weerstandsvermogen'. Voor een overzicht van de opgenomen risico's verwijzen we naar de in de begroting opgenomen paragraaf.

Het benodigde weerstandsvermogen komt, rekening houdend met bovenstaande, uit op € 6,61 miljoen. Dit bedrag wordt afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Dit beschikbare weerstandsvermogen is met € 6,84 miljoen niet ruim. Wanneer u besluit tot de genoemde dotatie door het opheffen van de bestemmingsreserve 'Cofinanciering Leefbaarheid', dan komen we uit op ca. € 9,7 miljoen. Dat geeft iets meer ruimte om de risico's te kunnen opvangen, maar de marge blijft bescheiden.

Lumpsumgelden aardbevingen:

Wij willen ook graag benoemen dat we in deze begroting bijna € 1 miljoen lumpsumvergoeding in het kader van de gaswinningsproblematiek hebben opgenomen. In tegenstelling tot de begroting 2019, hebben we de inkomsten nu structureel verwerkt, omdat wij aannemen deze middelen de komende jaren nog te ontvangen. Daarmee heeft dit een positief effect op het meerjarig financieel perspectief.

Deze middelen zijn bedoeld ter compensatie van gemeentelijke inzet in dit dossier. Het grootste deel van de geraamde vergoeding hebben we in deze begroting derhalve ingezet ter dekking van de eerder genoemde personeelslasten. Deze middelen zijn daarmee niet meer beschikbaar voor additionele toekomstige inhuur in het gaswinningsdossier.

Taakstelling op Infra, Beheer en Onderhoud en overige nieuwe posten

Als laatste vragen we aandacht voor een taakstelling van ruim € 0,8 miljoen voor één jaar (2020) op het terrein van Infra, Beheer en Onderhoud en een beoordeling van nieuw opgevoerde posten. Inmiddels is de invulling van deze post nader uitgewerkt. Wij konden dit echter niet meer in de gepresenteerde cijfermatige overzichten verwerken. Daarom is dit als stelpost in deze begroting opgenomen.

Bijlage: Begroting Het Hogeland 2020

Winsum, 15 oktober 2019

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding